

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 2015 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 349) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwanego dalej „programem”, w tym:

- 1) formę i tryb składania wniosków o przyznanie tej pomocy, zwanej dalej „pomocą”, oraz wniosków o płatność;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność;
- 3) kryteria wyboru operacji;
- 4) przypadki, w których następcy prawnemu beneficjenta jest przyznawana pomoc oraz warunki i tryb przyznania pomocy i jej zwrotu.

§ 2. 1. Pomoc jest przyznawana osobie fizycznej:

- 1) która jest posiadaczem samoistnym lub zależnym:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1261).

- a) gospodarstwa rolnego w rozumieniu art. 55³ Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 803) w brzmieniu obowiązującym w dniu 12 grudnia 2014 r., co najmniej 1 ha lub
- b) nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r. poz. 704) w brzmieniu obowiązującym w dniu 12 grudnia 2014 r.,

– zwanych dalej „gospodarstwem”, którego wielkość ekonomiczna wynosi mniej niż 10 tys. euro;

- 2) która prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, produkcję roślinną lub zwierzęcą, w tym również produkcję materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego lub reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadowniczą, hodowlę i produkcję materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych lub produkcję zwierzęcą typu przemysłowo-fermowego, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb, zwaną dalej „działalnością rolniczą”, w celach zarobkowych;
- 3) która jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 4) która jest pełnoletnia w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- 5) która podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik nieprzerwanie przez co najmniej ostatnie 24 miesiące poprzedzające miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy i w tym okresie nie prowadziła innej działalności gospodarczej lub zawodowej;
- 6) która nie ma ustalonego prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy lub niezdolności do pracy w gospodarstwie;
- 7) której nie przyznano pomocy w ramach działań „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, zwanego dalej „PROW 2007–2013”;
- 8) której nie przyznano pomocy na objęte programem operacje typu:
 - a) „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” lub

- b) „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników”, lub
 - c) „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”;
- 9) która przedłożyła biznesplan dotyczący rozwoju gospodarstwa oraz zobowiązała się do zrealizowania tego biznesplanu.

2. Uznaje się, że osoba fizyczna prowadzi działalność rolniczą w celach zarobkowych, jeżeli w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy uzyskała udokumentowany fakturą VAT lub fakturą VAT RR przychód ze sprzedaży produktów rolniczych w wysokości co najmniej 5 tys. zł i działalność ta nie jest prowadzona w celach naukowo-badawczych.

§ 3. 1. Biznesplan, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 9, zawiera koncepcję restrukturyzacji gospodarstwa, w tym:

- 1) opis wyjściowej sytuacji gospodarstwa obejmujący informacje dotyczące:
 - a) znajdujących się w gospodarstwie gruntów rolnych, uwzględniające powierzchnię i rodzaj użytków rolnych, a także dotyczące budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia, wykorzystywanych do produkcji rolnej, zwanych dalej „zasobami gospodarstwa”,
 - b) struktury produkcji roślinnej, uwzględniające rodzaj i powierzchnię upraw lub produkcji zwierzęcej, uwzględniające rodzaj i liczbę zwierząt gospodarskich,
 - c) wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa;
- 2) opis docelowej sytuacji gospodarstwa obejmujący informacje dotyczące:
 - a) powierzchni i rodzaju użytków,
 - b) struktury produkcji roślinnej, uwzględniające rodzaj i powierzchnię upraw oraz produkcji zwierzęcej, uwzględniające rodzaj i liczbę zwierząt gospodarskich,
 - c) docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa;
- 3) sposób, w jaki realizacja biznesplanu doprowadzi do osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa;
- 4) informacje dotyczące działań mających na celu rozwój gospodarstwa, w tym:
 - a) opis i szacunkową wartość planowanych inwestycji w środki trwałe,
 - b) wskazanie i szacunkową wartość planowanych zakupów środków produkcji,
 - c) opis planowanych działań dotyczących zrównoważenia środowiskowego w zakresie nawożenia, udziału powierzchni trwałych użytków zielonych w

powierzchni użytków rolnych gospodarstwa, udziału zbóż w strukturze zasiewów na gruntach ornych oraz opis planowanych działań dotyczących efektywnej gospodarki zasobami gospodarstwa;

- 5) sposób i termin spełnienia wymagań, o których mowa w art. 19 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1305/2013”.

2. Biznesplan, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 9, zawiera ponadto:

- 1) wskazanie i szacunkową wartość planowanych zakupów obrotowych środków produkcji;
- 2) informacje o:
 - a) udziale w szkoleniach lub
 - b) korzystaniu z usług doradczych, lub
 - c) udziale w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych, lub
 - d) prowadzeniu działań w zakresie przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, lub
 - e) prowadzeniu działalności w zakresie przetwarzania produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, lub
 - f) uczestnictwie w unijnym lub krajowym systemie jakości określonym w działaniu „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych”, objętego programem

– jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy planuje realizację tych działań.

3. Biznesplan zapewnia:

- 1) dostosowanie planowanych inwestycji w środki trwałe i innych działań do wielkości i zasobów gospodarstwa oraz docelowej struktury produkcji, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b;
- 2) zaplanowanie inwestycji w środki trwałe o szacunkowej wartości równej co najmniej kwocie stanowiącej 80% kwoty pomocy;
- 3) zgodność szacunkowych wartości planowanych inwestycji w środki trwałe z cenami rynkowymi;

- 4) uzyskanie docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, przy uwzględnieniu planowanej struktury produkcji oraz zasobów gospodarstwa.

§ 4. 1. Pomoc jest przyznawana na operację:

- 1) obejmującą restrukturyzację gospodarstwa w zakresie produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych, lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie;
- 2) polegającą na:
 - a) przeprowadzeniu inwestycji w środki trwałe oraz
 - b) udziale w szkoleniach lub
 - c) korzystaniu z usług doradczych, lub
 - d) udziale w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych, w szczególności w celu dostarczenia na rynek większych ilości produktów i przygotowywania ich do sprzedaży, lub
 - e) realizacji innych działań niezbędnych do przeprowadzenia restrukturyzacji gospodarstwa;
- 3) w wyniku realizacji której nastąpi wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa:
 - a) do co najmniej 10 tys. euro,
 - b) co najmniej o 20% w stosunku do wielkości wyjściowej, o której mowa w § 6 ust. 3.

2. Realizacja operacji przyczyni się do restrukturyzacji gospodarstwa, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli ma na celu poprawę jego konkurencyjności i zwiększenie jego rentowności przez wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa, w szczególności w wyniku zmiany rodzaju prowadzonej produkcji rolnej.

3. Działania, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie mogą dotyczyć:

- 1) prowadzenia plantacji roślin wieloletnich na cele energetyczne;
- 2) prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej: hodowla zwierząt laboratoryjnych, hodowla ryb akwariowych, hodowla psów rasowych lub hodowla kotów rasowych;
- 3) zakupu lub leasingu używanych maszyn, urządzeń i wyposażenia;
- 4) leasingu maszyn, urządzeń i wyposażenia niezakończonego przeniesieniem prawa własności najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy.
- 5) inwestycji budowlanych, innych niż położone na gruntach stanowiących własność wnioskodawcy lub beneficjenta, lub przedmiot użytkowania wieczystego lub dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego;

- 6) inwestycji w środki trwale finansowanych z innych środków publicznych.

§ 5. 1. Pomoc przyznaje się w wysokości 60 tys. zł., jednak nie więcej niż równowartość 15 tys. euro, i wypłaca się ją w dwóch ratach:

- 1) pierwsza rata – w wysokości 80% całkowitej wartości pomocy, ale nie więcej niż 48 tys. zł;
- 2) druga rata – w wysokości 20% całkowitej wartości pomocy, ale nie więcej niż 12 tys. zł.

2. Pomoc przyznaje się na dane gospodarstwo tylko raz.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do gospodarstw, na które przyznano pomoc, jeżeli:

- 1) zostało stwierdzone wygaśnięcie decyzji o przyznaniu pomocy – w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 2 i ust. 3, albo
- 2) została uchylona decyzja o przyznaniu pomocy – w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 4.

§ 6. 1. Przez wielkość ekonomiczną gospodarstwa, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, rozumie się całkowitą roczną standardową produkcję gospodarstwa wyrażoną w euro.

2. Całkowita roczna standardowa produkcja gospodarstwa, o której mowa w ust. 1, jest ustalana na podstawie współczynników standardowej produkcji, obliczonych zgodnie z metodologią Unii Europejskiej zawartą w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1242/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiającym wspólnotową typologię gospodarstw rolnych (Dz. Urz. UE L 335 z 13.12.2008, str. 3, z późn. zm.).

3. Przy ustalaniu wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, bierze się pod uwagę:

- 1) w przypadku produkcji zwierzęcej – stan średni w roku, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy;
- 2) w przypadku produkcji roślinnej – uprawy w plonie głównym w roku, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy; za plon główny uznaje się uprawę, której okres wegetacji jest najdłuższy, przy czym uwzględnia się użytki rolne wchodzące w skład gospodarstwa w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, stanowiące przedmiot:
 - a) własności,
 - b) użytkowania wieczystego,
 - c) dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli umowa dzierżawy została lub zostanie zawarta na czas

nieoznaczony lub na okres nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy,

- d) dzierżawy od podmiotów innych niż wymienione w lit. c, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta:
 - w formie aktu notarialnego albo z datą pewną, oraz
 - na czas trwania nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- e) wniosków do których przyznano płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, płatności obszarowych w ramach PROW 2007–2013 lub programu, co najmniej w roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, a jeżeli w danym roku nie przyznano jeszcze płatności, płatność została przyznana co najmniej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

4. Przy ustalaniu docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, bierze się pod uwagę prowadzoną w gospodarstwie produkcję rolną, z tym że:

- 1) w przypadku, gdy zakończenie realizacji biznesplanu przypada do dnia 15 maja danego roku – stan średni zwierząt oraz uprawy w plonie głównym w roku poprzedzającym rok zakończenia realizacji biznesplanu;
- 2) w przypadku, gdy zakończenie realizacji biznesplanu przypada po dniu 15 maja danego roku – stan średni zwierząt oraz uprawy w plonie głównym w roku zakończenia realizacji biznesplanu,
- 3) uwzględnia się produkcję prowadzoną na użytkach rolnych wchodzących w skład gospodarstwa, w którym przypada dzień zakończenia realizacji biznesplanu, które będą stanowiły przedmiot:
 - a) własności,
 - b) użytkowania wieczystego,
 - c) dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli umowa dzierżawy została lub zostanie zawarta na czas nieoznaczony lub na okres nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

5. Przy ustalaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w § 21, bierze się pod uwagę:

- 1) w przypadku, gdy dzień upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy przypada do dnia 15 maja danego roku – stan średni zwierząt oraz uprawy w plonie głównym w

roku poprzedzającym rok, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;

- 2) w przypadku, gdy dzień upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy przypada po dniu 15 maja danego roku – stan średni zwierząt oraz uprawy w plonie głównym w roku, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

6. Przy ustalaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa, o której mowa w ust. 4 i 5, stosuje się współczynniki standardowej produkcji, w oparciu o które ustalono wyjściową wielkość ekonomiczną, o której mowa w ust. 3.

§ 7. 1. W przypadku, gdy o pomoc ubiegają się oboje małżonkowie i oboje spełniają warunki, o których mowa w § 2, pomoc przyznaje się tylko jednemu z nich, co do którego współmałżonek wyraził pisemną zgodę, niezależnie od tego czy posiadają wspólne czy odrębne gospodarstwa rolne.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli pomoc została przyznana, lecz nie została wypłacona z powodu rezygnacji z przyznanej pomocy, niedopełnienia przez beneficjenta warunków, z zastrzeżeniem których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy, lub niezłożenia wniosku o płatność.

§ 8. 1. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej „Agencją”, podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym, oraz w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy, nie później niż 30 dni przed dniem planowanego rozpoczęcia terminu składania tych wniosków.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie dnia rozpoczęcia oraz dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

3. Dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków, o którym mowa w ust. 2, powinien przypadać w pierwszym kwartale roku kalendarzowego, przy czym termin ten nie może być krótszy niż 14 dni oraz dłuższy niż 30 dni.

4. Agencja udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy, formularz wniosku o płatność, wzór biznesplanu oraz wzory oświadczeń dołączanych do wniosku o przyznanie pomocy oraz do wniosku o płatność nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 9. Wniosek o przyznanie pomocy składa się do kierownika biura powiatowego Agencji, właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa.

§ 10. 1. Wniosek o przyznanie pomocy, poza elementami podania określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiera:

- 1) numer identyfikacyjny podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o ile został mu nadany, lub numer identyfikacyjny jego współmałżonka w przypadku gdy wyraził zgodę na nadanie mu tego numeru;
- 2) dane podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) miejsce zamieszkania i adres,
 - c) numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), jeżeli został nadany, lub numer paszportu – w przypadku osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego,
 - d) datę urodzenia;
- 3) datę ubezpieczenia podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 4) informacje o kwalifikacjach zawodowych oraz stażu pracy podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy – w przypadku, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 1;
- 5) informację o wyjściowej i docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa;
- 6) dane małżonka, o których mowa w pkt 1–3, w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim.

2. Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, informuje Agencję o wszelkich zmianach w zakresie danych objętych wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, oraz dołączonych do niego dokumentach niezwłocznie po ich zaistnieniu.

§ 11. 1. Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się:

- 1) kopię dokumentu tożsamości podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy i jego małżonka;
- 2) biznesplan na elektronicznym nośniku danych (CD lub DVD), opracowany na formularzu udostępnionym przez Agencję, oraz wydruk podsumowania biznesplanu;

- 3) kopie dokumentów potwierdzających posiadanie samoistne lub zależne gospodarstwa, w którym będzie realizowana operacja, przy czym w przypadku posiadania samoistnego nieruchomości, dla której księga wieczysta jest prowadzona w systemie informatycznym, o którym mowa w art. 25¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2013 r. poz. 707, z późn. zm.²⁾), jest wystarczające podanie numeru księgi wieczystej;
- 4) kopie dokumentów potwierdzających posiadanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz stażu pracy, o których mowa w § 10 pkt 4;
- 5) oświadczenie małżonka o wyrażeniu zgody na ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy;
- 6) zaświadczenie wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego:
 - a) potwierdzające brak wpisu w ewidencji podatników podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 2, lub
 - b) o okresach podlegania opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 2;
- 7) kopię dokumentu potwierdzającego uzyskanie przychodu z działalności rolniczej, o którym mowa w § 2 ust. 2;
- 8) oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o:
 - a) prowadzeniu działalności rolniczej osobiście i na własny rachunek,
 - b) nieposiadaniu ustalonego prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz nieubieganiu się o świadczenie z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
 - c) okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik,
 - d) niepodleganiu zakazowi dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.³⁾), na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu;
- 9) oświadczenie współposiadacza gospodarstwa o wyrażeniu zgody na ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w przypadku

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 830, 941 i 1289 oraz z 2015 r. poz. 218.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 830, 941 i 1289 oraz z 2015 r. poz. 218.

gdy operacja będzie realizowana w gospodarstwie stanowiącym przedmiot współposiadania.

3. Kopie dokumentów załącza się w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji, notariusza lub podmiot, który wydał dokument.

§ 12. 1. Pomoc przysługuje w kolejności ustalonej dla województwa na podstawie kryteriów wyboru operacji.

2. O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

1) kwalifikacje zawodowe:

- a) stopień naukowy doktora lub ukończone studia trzeciego stopnia z dziedziny nauk rolniczych lub z dziedziny nauk weterynaryjnych, lub
- b) ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie na kierunku wymienionym w ust. 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia, lub na kierunkach studiów, w ramach których zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością rolniczą, w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów Zaliczonych (European Credit Transfer System Unit) – przyznaje się 5 punktów,
- c) ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie na kierunku innym niż wymienione w ust.1, oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą – przyznaje się 5 punktów,
- d) w odniesieniu do zawodów wymienionych w ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia – przyznaje się 5 punktów,
- e) w odniesieniu do zawodów wymienionych w ust. 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia – przyznaje się 4 punkty,
- f) tytuł wykwalifikowanego robotnika lub tytuł mistrza, lub tytuł zawodowy lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie wymienionym w ust. 3 załącznika nr 1 do

rozporządzenia, uzyskany w formach pozaszkolnych, oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie – przyznaje się 3 punkty,

- g) wykształcenie średnie oraz co najmniej 4-letni staż pracy w rolnictwie – przyznaje się 2 punkty;
- 2) rodzaj planowanej produkcji:
- a) zobowiązanie do uczestnictwa w unijnym systemie jakości, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia nr 1305/2013, lub krajowym systemie jakości, o którym mowa w działaniu „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych”, objętego programem przyznaje się 2 punkty, z tym że w przypadku uczestnictwa w systemie rolnictwa ekologicznego, o którym mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, str. 1) – przyznaje się 4 punkty;
 - b) produkcja roślin wysokobiałkowych wymienionych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania płatności bezpośrednich i płatności niezwiązanej do tytoniu (Dz. U. poz. 351), jeżeli powierzchnia użytków rolnych, na których będą uprawiane te rośliny, wynosi co najmniej 1 ha – przyznaje się 2 punkty;
- 3) kompleksowość biznesplanu:
- a) inwestycja budowlana związana z działalnością rolniczą – przyznaje się 2 punkty,
 - b) działania, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 lit. b i c – przyznaje się 0,5 punktu za każde z tych działań, jednak nie więcej niż 2 punkty,
 - c) prowadzenie działań w zakresie przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie – przyznaje się 1 punkt,
 - d) prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie – przyznaje się 3 punkty,
 - e) udział w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych – przyznaje się 2 punkty;
- 4) wpływ na realizację celów przekrojowych, o których mowa w art. 5 rozporządzenia nr 1305/2013:
- a) w zakresie ochrony środowiska i klimatu:

- udział zbóż w strukturze zasiewów na gruntach ornych mniejszy lub równy 66% – przyznaje się 0,5 punktu,
 - zobowiązanie do przygotowywania planu nawozowego, o którym mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 415 i 765), oraz stosowanie tego planu – przyznaje się 2 punkty,
 - inwestycje w zakresie ochrony środowiska i klimatu – przyznaje się nie więcej niż 5 punktów,
- b) w zakresie innowacyjności za postęp biologiczny, organizację produkcji, nowoczesne technologie produkcji lub innowacyjny produkt – przyznaje się po 1 punkcie za każdy z tych obszarów, jednak nie więcej niż 2 punkty;
- 5) docelowa wielkość ekonomiczna gospodarstwa:
- a) więcej niż 20 tys. euro – przyznaje się 5 punktów,
 - b) więcej niż 16 tys. euro i nie więcej niż 20 tys. euro – przyznaje się 3 punkty,
 - c) więcej niż 12 tys. euro i nie więcej niż 16 tys. euro – przyznaje się 1 punkt;
- 6) jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie ma więcej niż 40 lat – przyznaje się 3 punkty.

3. Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik, lub domownik lub był zatrudniony w gospodarstwie, na podstawie umowy o pracę na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.

4. Szczegółowy wykaz rodzajów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i klimatu, a także sposób przyznawania punktów, jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

5. W przypadku kryteriów wyboru, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lit. a i pkt 4 lit. a tiret trzecie, punkty przyznaje się, jeżeli inwestycja budowlana związana z działalnością rolniczą będzie położona na gruntach stanowiących własność podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub beneficjenta, przedmiot użytkowania wieczystego lub dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego.

6. Punkty na podstawie kryteriów wyboru, o których mowa w ust. 2, przyznaje się, biorąc pod uwagę informacje, zobowiązania i oświadczenia zawarte w biznesplanie i we wniosku o przyznanie pomocy

§ 13. 1. Kolejność przysługiwania pomocy jest ustalana na podstawie danych zawartych we wniosku o przyznanie pomocy, dołączonych do niego dokumentach oraz kontroli administracyjnej. Dokonanie przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy zmian we wniosku o przyznanie pomocy lub dołączonych do niego dokumentach po upływie 20 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy nie ma wpływu na kolejność przysługiwania pomocy, z wyjątkiem przypadków, w których zmiana powoduje zmniejszenie liczby punktów.

2. W pierwszej kolejności pomoc przysługuje podmiotom ubiegającym się o przyznanie pomocy, którzy uzyskali największą liczbę punktów. Pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy uzyskał co najmniej 10 punktów.

3. W przypadku podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy, którzy uzyskali taką samą liczbę punktów, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje wielkość ekonomiczna gospodarstwa, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c, począwszy od najmniejszej.

4. W przypadku podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy, którzy uzyskali taką samą liczbę punktów i wskazali w biznesplanie identyczną wielkość ekonomiczną gospodarstwa, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje wiek podmiotu, pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma operacja realizowana przez młodszego podmiot.

5. Jeżeli dane zawarte we wniosku lub biznesplanie, mające wpływ na ustalenie kolejności przysługiwania pomocy ulegną zmianie w wyniku kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu, dokonuje się aktualizacji kolejności przysługiwania pomocy wyłącznie w przypadku, gdy z danych uzyskanych w wyniku kontroli wynika, że pomoc przysługuje w dalszej kolejności niż pierwotnie ustalona.

§ 14. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji, niezwłocznie po przyznaniu punktów, o których mowa w § 12 ust. 2, przekazuje dyrektorowi oddziału regionalnego Agencji informację zawierającą imiona i nazwiska podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy, numer identyfikacyjny, liczbę przyznanych punktów oraz wiek podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy.

2. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji, niezwłocznie po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 1, ustala na jej podstawie:

- 1) kolejność przysługiwania pomocy w województwie;
- 2) które z wniosków o przyznanie pomocy uzyskały co najmniej 10 punktów;
- 3) który wniosek o przyznanie pomocy jako pierwszy uzyskał mniej niż 10 punktów.

3. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji, niezwłocznie po dokonaniu ustaleń, o których mowa w ust. 2, przekazuje informację w tym zakresie oraz każdą aktualizację tej informacji do Prezesa Agencji.

4. Prezes Agencji, niezwłocznie po otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 3, podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej administrowanej przez Agencję informację o kolejności przysługiwania pomocy w poszczególnych województwach.

§ 15. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji wydaje decyzję w sprawie przyznania pomocy w terminie 180 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

2. Decyzję o przyznaniu pomocy wydaje się z zastrzeżeniem dopełnienia przez beneficjenta, w terminie nie dłuższym niż 9 miesięcy od dnia doręczenia tej decyzji, następujących warunków:

- 1) rozpoczęcia realizacji biznesplanu;
- 2) rozpoczęcia prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie, w sposób i zgodnie z wzorem określonym załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. ...), najpóźniej w dniu rozpoczęcia realizacji biznesplanu, chyba że beneficjent jest zobowiązany do prowadzenia księgi przychodów i rozchodów lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów prowadzonej na podstawie odrębnych przepisów – o ile warunek ten nie był spełniony w dniu wydania decyzji o przyznaniu pomocy;
- 3) złożenia wniosku o płatność pierwszej raty pomocy.

3. Decyzja o przyznaniu pomocy zawiera pouczenie o konieczności spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, i przedłożenia dokumentów, o których mowa w § 16 ust. 3, oraz konieczności zwrotu pomocy w przypadku niespełnienia tych warunków lub nieprzedłożenia dokumentów.

4. Uznaje się, że rozpoczęcie realizacji biznesplanu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, następuje przez dokonanie czynności mającej na celu realizację określonych w nim działań, zwłaszcza przez:

- 1) rozpoczęcie prac budowlanych związanych z inwestycją, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 3 lit. a;
- 2) zawarcie umowy, w wyniku której ma nastąpić przeniesienie własności lub posiadania maszyny, urządzenia lub wyposażenia;
- 3) zawarcie umowy, w wyniku której ma nastąpić świadczenie usług;
- 4) prace przygotowawcze, takie jak uzyskanie zezwoleń lub przeprowadzenie analiz wykonalności inwestycji;
- 5) zawarcie umowy, w wyniku której ma nastąpić przeniesienie własności lub posiadania gruntów rolnych.

§ 16. 1. Pierwszą ratę pomocy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, wypłaca się na wniosek o płatność, który składa się w terminie 9 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

2. Wniosek o płatność zawiera:

- 1) informacje określone w § 10 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 6;
- 2) datę rozpoczęcia realizacji biznesplanu;
- 3) numer rachunku bankowego beneficjenta.

3. Do wniosku o płatność, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) dokument potwierdzający rozpoczęcie realizacji biznesplanu;
- 2) kopię lub wydruk strony z ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie, lub księgi przychodów i rozchodów, lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów prowadzonej na podstawie odrębnych przepisów, zawierającej informację o zdarzeniach gospodarczych, które wystąpiły w gospodarstwie beneficjenta po dniu doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

4. Beneficjent informuje Agencję o wszelkich zmianach w zakresie danych objętych wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po ich zaistnieniu.

§ 17. 1. Wypłata pierwszej raty pomocy następuje w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami, o których mowa w § 16 ust. 3. Pomoc jest wypłacana na rachunek bankowy beneficjenta, wskazany we wniosku o płatność.

2. W przypadku niedopełnienia przez beneficjenta warunków, z zastrzeżeniem dopełnienia których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy, kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie tej decyzji.

3. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność w terminie określonym w § 16 ust. 1, kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie, jako bezprzedmiotowej, decyzji o przyznaniu pomocy.

4. Kierownik biura powiatowego Agencji uchyla decyzję o przyznaniu pomocy w przypadku złożenia przez beneficjenta, przed upływem terminu określonego w § 16 ust. 1, pisemnego wniosku o uchylenie tej decyzji zawierającego oświadczenie o rezygnacji z przyznanej pomocy.

§ 18. Beneficjent powinien:

- 1) prowadzić działalność rolniczą w gospodarstwie, którego rozwoju dotyczy biznesplan – co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- 2) zrealizować biznesplan w terminie przewidzianym w biznesplanie, lecz nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, w szczególności:
 - a) prowadzić gospodarstwo zgodnie ze strukturą produkcji, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. b,
 - b) zrealizować działania, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 oraz § 3 ust. 2 pkt. 2,
 - c) osiągnąć wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa do poziomu co najmniej 10 tys. euro oraz utrzymać ten poziom co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy,
 - d) osiągnąć wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa o co najmniej 20% w stosunku do wyjściowej wielkości ekonomicznej, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c, i utrzymać ten wzrost co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- 3) prowadzić ewidencję przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgę przychodów i rozchodów, lub księgę rachunkową, lub ewidencję przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów, co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- 4) prowadzić działania, z tytułu których przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2, co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- 5) umożliwić przeprowadzenie przez uprawnione podmioty kontroli na miejscu lub kontroli dokumentów;

- 6) udostępniać uprawnionym podmiotom informacje niezbędne do monitorowania i ewaluacji programu;
- 7) przechowywać dokumenty związane z przyznaną pomocą co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

§ 19. 1. Drugą ratę pomocy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, wypłaca się na wniosek o płatność, który składa się po realizacji biznesplanu, jednak nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, a w przypadku, o którym mowa w § 23 ust. 1 – nie później niż do dnia upływu 4 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy. Pomoc jest wypłacana na rachunek bankowy beneficjenta wskazany we wniosku o płatność.

2. Wypłaty drugiej raty pomocy dokonuje się, jeżeli w dniu złożenia wniosku o płatność są spełnione warunki, o których mowa w § 18.

3. Do wniosku o płatność, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, warunków, o których mowa w § 18:

- 1) oświadczenie o prowadzeniu ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie, lub prowadzeniu księgi przychodów i rozchodów, lub prowadzeniu księgi rachunkowej, lub prowadzeniu ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) sprawozdanie z realizacji biznesplanu sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję oraz dokumenty potwierdzające realizację działań, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 oraz § 3 ust. 2 pkt 2;
- 3) plan nawozowy oraz kopię wyników analizy chemicznej gleby – jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 4 lit. a tiret drugie.

4. Beneficjent informuje Agencję o wszelkich zmianach w zakresie danych objętych wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po ich zaistnieniu.

§ 20. 1. Wypłata drugiej raty pomocy następuje w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami, o których mowa w § 19 ust. 3.

2. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w § 18 pkt 2, lub niespełniania od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy warunków, o których mowa w § 18 pkt 1, 3 i 4, lub nieprzedłożenia wniosku o płatność, o którym mowa w § 23 ust. 1, lub dokumentów, o których mowa w § 19 ust. 3, kierownik biura powiatowego Agencji wydaje decyzję o odmowie wypłaty drugiej raty pomocy.

3. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w § 18 pkt 2, lub niespełniania do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej raty pomocy warunków, o których mowa w § 18 pkt 1, 3 i 4:

- 1) pkt 1 – zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy;
- 2) pkt 2 lit. a – zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy;
- 3) pkt 2 lit. b:
 - a) w przypadku niezrealizowania przewidzianych w biznesplanie inwestycji w środki trwałe, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 lit. a – zwrotowi podlega % kwoty pomocy równy udziałowi szacunkowych kosztów inwestycji w środki trwałe w kwocie pomocy, jednak nie więcej niż 100% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - b) w przypadku niezrealizowania przewidzianych w biznesplanie zakupów środków produkcji, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 lit. b – zwrotowi podlega % kwoty pomocy równy udziałowi szacunkowych kosztów zakupów środków produkcji w kwocie pomocy, jednak nie więcej niż 100% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - c) w przypadku niezrealizowania działań dotyczących zrównoważenia środowiskowego, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 lit. c – zwrotowi podlega:
 - 10% kwoty pierwszej raty pomocy za niezrealizowanie działania w zakresie udziału zbóż w strukturze zasiewów,
 - 20% kwoty pierwszej raty pomocy za nieprzygotowanie lub niestosowanie planu nawozowego,
 - d) w przypadku niezrealizowania działań, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 lit. a i b – zwrotowi podlega 1,25% kwoty pierwszej raty pomocy za niezrealizowanie każdego z tych działań, jednak nie więcej niż 5%,
 - e) w przypadku niezrealizowania działania, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 lit. d – zwrotowi podlega 10% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - f) w przypadku niezrealizowania działań, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 lit. c, lit. e i lit. f – zwrotowi podlega po 20% kwoty pierwszej raty pomocy za niezrealizowanie każdego z tych działań;
- 4) pkt 2 lit. d:
 - a) w przypadku nieosiągnięcia wielkości ekonomicznej gospodarstwa na poziomie co najmniej 10 tys. euro w stosunku do wielkości wyjściowej, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c – zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy,

- b) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o nie więcej niż 2% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi polega 90% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - c) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 2% lecz nie więcej niż 4% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 80% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - d) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 4% lecz nie więcej niż 6% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 70% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - e) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 6% lecz nie więcej niż 8% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 60% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - f) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 8% lecz nie więcej niż 10% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 50% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - g) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 10% lecz nie więcej niż 12% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 40% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - h) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 12% lecz nie więcej niż 14% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 30% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - i) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 14% lecz nie więcej niż 16% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 20% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - j) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 16% lecz nie więcej niż 18% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 10% kwoty pierwszej raty pomocy,
 - k) w przypadku osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa o więcej niż 18% lecz nie mniej niż 20% w stosunku do wielkości wyjściowej – zwrotowi podlega 5% kwoty pierwszej raty pomocy;
- 5) pkt 3 – zwrotowi podlega 5% kwoty pierwszej raty pomocy za każdy rozpoczęty rok nieprowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgi

przychodów i rozchodów, lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów;

- 6) pkt 4 – zwrotowi podlega 20% kwoty pierwszej raty pomocy za niezrealizowanie produkcji roślin wysokobiałkowych, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 2 lit. b;
- 7) pkt 5 – zwrotowi podlega 100% kwoty pomocy;
- 8) pkt 6 – zwrotowi podlega 0,5% kwoty pomocy;
- 9) pkt 7 – zwrotowi podlega 3% kwoty pomocy.

4. W przypadku, gdy beneficjentowi nie przysługiwałaby pomoc w oparciu o sumę punktów pomniejszonych o liczbę punktów przyznanych z tytułu niezrealizowanego działania, zwrotowi podlega 100% kwoty pierwszej raty pomocy.

§ 21. 1. W terminie 90 dni przed dniem upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy beneficjent przedkłada kierownikowi biura powiatowego informację o realizacji warunków, o których mowa w § 18 pkt 1 oraz pkt 2 lit. c w zakresie utrzymania wzrostu wielkości ekonomicznej, opracowaną na formularzu udostępnionym przez Agencję, zawierającą zwłaszcza wielkość ekonomiczną gospodarstwa. Do informacji tej beneficjent dołącza:

- 1) oświadczenie potwierdzające prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub prowadzenie księgi przychodów i rozchodów, lub prowadzenie księgi rachunkowej, lub prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) plan nawozowy oraz kopię wyników analizy chemicznej gleby – jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 4 lit. a tiret drugie;
- 3) dokumenty potwierdzające realizację działania, o którym mowa § 3 ust. 2 pkt 2:
 - a) lit. c – jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 3 lit. e,
 - b) lit. d – jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 3 lit. c,
 - c) lit. e – jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 3 lit. d,
 - d) lit. f – jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2 pkt 2 lit. a.

§ 22. 1. Jeżeli beneficjent, który otrzymał drugą ratę pomocy, nie spełni warunków, o których mowa w § 18 pkt 1, pkt 2 lit. c i d w zakresie utrzymania wzrostu wielkości ekonomicznej oraz pkt 3–7, lub nie przedłoży w Agencji informacji lub dokumentów, o których mowa w § 21, pomoc podlega zwrotowi w całości lub części.

2. W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w § 18:

- 1) pkt 1 – zwrotowi podlega 50% kwoty pomocy;
- 2) pkt 2 lit. c i d – zwrotowi podlega 10% kwoty pomocy;
- 3) pkt 3 – zwrotowi podlega 3% kwoty pomocy za każdy rozpoczęty rok nieprowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie lub księgi przychodów i rozchodów, lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) pkt 4 – zwrotowi podlega:
 - a) 12% kwoty pomocy za nierealizowanie działania, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 2 lit. f,
 - b) 12% kwoty pomocy za nierealizowanie produkcji roślin wysokobiałkowych, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 2 lit. b,
 - c) 5% kwoty pomocy za nierealizowanie działania, o którym mowa § 12 ust. 2 pkt 4 lit. a tiret pierwsze,
 - d) 10% kwoty pomocy za nierealizowanie działania, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 4 lit. a tiret drugie,
 - e) 5% kwoty pomocy za nierealizowanie działania, o którym mowa § 12 ust. 2 pkt 3 lit. c,
 - f) po 10% kwoty pomocy za nierealizowanie każdego z działań, o których mowa § 12 ust. 2 pkt 3 lit. e

– jeżeli beneficjentowi przyznano punkty, o których mowa w § 12 ust. 2

– z tym, że zwrot części kwoty pomocy w związku z niezrealizowaniem danego działania następuje tylko raz, a kwota zwrotu nie może być wyższa niż kwota pomocy pomniejszona o kwotę zwrotu dokonanego w związku z niezrealizowaniem pozostałych warunków, o których mowa w § 18.

3. W przypadku nieprzedłożenia w terminie dokumentów, o których mowa w § 19 ust. 3 lub § 21, zwrotowi podlega 2% kwoty pomocy za nieprzedłożenie każdego z dokumentów określonych w tym przepisie przy czym w przypadku nieprzedłożenia w terminie

dokumentów, o których mowa w § 19 ust. 3 lub § 21 pkt 2 i 3, zwrotowi podlega 2% kwoty pomocy – niezależnie od liczby nieprzedłożonych dokumentów.

4. W przypadku ustalenia zwrotu części kwoty pomocy, beneficjent powinien nadal spełniać pozostałe warunki, o których mowa w § 18 pkt 1 i pkt 2 lit. c i d w zakresie utrzymania wzrostu wielkości ekonomicznej oraz pkt 3–7, do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

§ 23. 1. Beneficjent może wystąpić do kierownika biura powiatowego Agencji z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę założeń biznesplanu w trakcie jego realizacji w zakresie warunków, o których mowa w § 18 pkt 4, w tym wydłużenie okresu jego realizacji.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się zmieniony biznesplan wraz z podaniem przyczyn uzasadniających planowane zmiany.

3. Zmiany polegające na zwiększeniu lub zmniejszeniu o nie więcej niż 10 punktów procentowych skali produkcji roślin danego gatunku mierzonej udziałem powierzchni uprawy w całości upraw lub zwierząt danego gatunku mierzonej liczbą zwierząt w gospodarstwie nie wymagają zgody Agencji, jeżeli zostanie spełniony warunek określony w § 18 pkt 4 lit. c i d. W przypadku zmian dotyczących udziału powierzchni uprawy zbóż, roślin strączkowych, roślin motylkowych drobnonasiennych lub warzyw zmiany określa się w odniesieniu do całej grupy.

4. Kierownik biura powiatowego Agencji wyraża zgodę na zmianę założeń biznesplanu, w tym wydłużenie okresu jego realizacji, jednak nie dłużej niż do dnia upływu 4 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, pod warunkiem że:

- 1) zmieniony biznesplan spełnia warunki określone w § 3, a beneficjentowi przysługiwałaby pomoc na podstawie liczby punktów, które zostałyby przyznane na podstawie zmienionych założeń biznesplanu;
- 2) zostanie osiągnięty wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa:
 - a) do co najmniej 10 tys. euro,
 - b) co najmniej o 20% w stosunku do wielkości wyjściowej, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c.

4. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji.

5. Wyrażenie zgody na zmianę założeń biznesplanu następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

§ 24. W sprawach o przyznanie pomocy nie dopuszcza się:

- 1) wstąpienia do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy przez następcę prawnego wnioskodawcy albo nabywcę gospodarstwa lub jego części ani przejmującego posiadanie gospodarstwa lub jego części;
- 2) przyznania pomocy nabywcy gospodarstwa lub jego części ani przejmującemu posiadanie gospodarstwa lub jego części.

§ 25. 1. W razie śmierci beneficjenta następcy prawnemu beneficjenta może być przyznana pomoc na operację, którą realizował beneficjent, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki określone w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020;
- 2) na następcę prawnego beneficjenta przeszły prawa beneficjenta nabyte w ramach realizacji tej operacji oraz inne jego prawa niezbędne do jej zrealizowania.

2. Wniosek następcy prawnego beneficjenta o przyznanie pomocy, zwany dalej „wnioskiem następcy”, składa się:

- 1) na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję;
- 2) do kierownika biura powiatowego Agencji, w którym został złożony zgodnie z właściwością wniosek o przyznanie pomocy, o którym mowa w § 10 ust. 1;
- 3) w terminie 2 miesięcy od dnia zaistnienia zdarzenia określonego w ust. 1.

3. Do wniosku następcy dołącza się dokument potwierdzający fakt zaistnienia następstwa prawnego.

4. Jeżeli nie zostało zakończone postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku, spadkobierca dołącza do wniosku następcy zaświadczenie sądu o zarejestrowaniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku albo kopię wniosku o stwierdzenie nabycia spadku:

- 1) potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez sąd albo
- 2) potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo upoważnionego pracownika Agencji, wraz z potwierdzeniem nadania tego wniosku w placówce pocztowej operatora wyznaczonego albo kopią tego potwierdzenia poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo upoważnionego pracownika Agencji.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, spadkobierca przekazuje Agencji prawomocne postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.

6. Jeżeli z postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo z zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza wynika, że uprawnionych do nabycia spadku jest więcej niż jeden spadkobierca, spadkobierca, który złożył wniosek następny, dołącza do tego wniosku oświadczenia pozostałych spadkobierców, że wyrażają zgodę na przyznanie pomocy temu spadkobiercy.

7. W przypadku złożenia wniosku następny po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, Agencja nie przyznaje pomocy.

8. Wniosek następny rozpatruje się w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia.

9. Do wniosku następny i trybu jego rozpatrywania stosuje się odpowiednio przepisy § 10 i 11.

§ 26. W 2015 r.:

- 1) dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy może przypadać w trzecim kwartale;
- 2) Agencja udostępni formularz wniosku o płatność oraz wzory oświadczeń dołączanych do wniosku o płatność, o których mowa § 8 ust. 4, najpóźniej w dniu rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU

WSI

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

Z-ca DYREKTORA
Departamentu Prawno-Legislacyjnego

Adam Toborek

R. Mordas

**Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia ... 2015 r. (poz.)**

Załącznik nr 1

**SZCZEGÓŁOWY WYKAZ KIERUNKÓW STUDIÓW, ZAWODÓW ORAZ
TYTUŁÓW KWALIFIKACYJNYCH, A TAKŻE RODZAJE DOKUMENTÓW
POTWIERDZAJĄCYCH POSIADANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH**

1. Kierunkami studiów pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których ukończenie uznaje się za posiadanie kwalifikacji zawodowych, są:

- 1) rolnictwo;
- 2) ogrodnictwo;
- 3) weterynaria – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
- 4) technika rolnicza i leśna;
- 5) zootechnika.

W przypadku ukończenia studiów na kierunku innym niż wymienione w pkt 1-5 za kwalifikacje zawodowe przydatne do prowadzenia działalności rolniczej uznaje się kierunki studiów, w ramach których zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością rolniczą w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów Zaliczonych (European Credit Transfer System).

2. Wykaz zawodów rolniczych na poziomie kwalifikacji technika:

- 1) technik rolnik;
- 2) technik ogrodnik;
- 3) technik architektury krajobrazu;
- 4) technik hodowca koni;
- 5) technik pszczelarz;
- 6) technik weterynarii – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
- 7) technik agrobiznesu;
- 8) technik mechanizacji rolnictwa;
- 9) technik turystyki wiejskiej.

3. Wykaz zawodów rolniczych nauczanych na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej:

- 1) rolnik;
- 2) ogrodnik;
- 3) pszczelarz;
- 4) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych.

4. Za studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą uznaje się studia, których program obejmuje treści związane z działalnością rolniczą w wymiarze co najmniej 150 godzin.

5. Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe jest:

- 1) dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów wyższych magisterskich na kierunku wymienionym w ust. 1;
- 2) w zawodzie wymienionym w ust. 2:
 - a) świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem zawodowym, albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
 - b) świadectwo ukończenia szkoły, dającej wykształcenie średnie wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie, odpowiednio:
 - technik rolnik – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
 - technik ogrodnik – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych,
 - technik architektury krajobrazu – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu,
 - technik hodowca koni – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.19. Organizowanie chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.20. Szkolenie i użytkowanie koni,

- technik pszczelarz – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej,
 - technik weterynarii – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.9. Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.10. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.11. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej,
 - technik agrobiznesu – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.6. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie,
 - technik mechanizacji rolnictwa – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.43. Organizacja prac związanych z eksploatacją środków technicznych stosowanych w rolnictwie,
 - technik turystyki wiejskiej – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację T.7. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich i świadectwo potwierdzające kwalifikację T.8. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego;
- 3) w zawodzie wymienionym w ust. 3:
- a) świadectwo ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom ukończenia szkoły z tytułem wykwalifikowanego robotnika albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
 - b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe wraz ze świadectwem (świadectwami) potwierdzającym kwalifikację w zawodzie wymienionym w ust. 3, odpowiednio:

- rolnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej,
 - ogrodnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
 - pszczelarz – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,
 - mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie,
- c) zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje, wymienionymi w lit. b;
- 4) w przypadku tytułu wykwalifikowanego robotnika lub tytułu mistrza albo tytułu zawodowego lub tytułu zawodowego mistrza – świadectwo z tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom z tytułem mistrza, uzyskane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz. U. Nr 103, poz. 472) lub świadectwo uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego mistrza na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. Nr 31, poz. 216);
- 5) dyplom uzyskania tytułu doktora nauk rolniczych lub doktora nauk weterynaryjnych, lub świadectwo ukończenia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich) w dziedzinie nauk rolniczych lub w dziedzinie nauk weterynaryjnych.
6. Dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów podyplomowych jest świadectwo ich ukończenia.
7. Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia:
- 1) wyższego – jest dyplom ukończenia studiów wyższych;

- 2) średniego – jest świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, umożliwiającej uzyskanie świadectwa dojrzałości;
- 3) zasadniczego zawodowego – jest świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej lub zasadniczej szkoły zawodowej lub zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodach zgodnych z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, innych niż wymienione w ust. 3;
- 4) gimnazjalnego – jest świadectwo ukończenia gimnazjum;
- 5) podstawowego – jest świadectwo ukończenia szkoły podstawowej.

8. Dokumentem potwierdzającym staż pracy, o którym mowa w § 5 ust. 4 w:

- 1) pkt 1 – jest zaświadczenie z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 2) pkt 2 – jest świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Polsce lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Załącznik nr 2

WYKAZ RODZAJÓW INWESTYCJI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA I KLIMATU A TAKŻE SPOSÓB PRZYZNAWANIA PUNKTÓW

Liczba punktów przyznanych za pojedynczą inwestycję wpływającą na ochronę środowiska i klimatu jest określana według wzoru:

$$P = \frac{o \times u \times 15}{m}$$

gdzie,

P – liczba punktów za inwestycję wpływającą na ochronę środowiska i klimatu

o – bezwzględna ocena klimatyczno-środowiskowa inwestycji (według tabeli)

u – udział wartości inwestycji w kwocie premii (nie więcej niż 1)

m – największa bezwzględna ocena inwestycji wśród wymienionych w tabeli, czyli 41

Lp.	RODZAJ INWESTYCJI	Ocena bezwzględna inwestycji (pkt)
1	2	3
I. Inwestycje związane z produkcją zwierzęcą:		
1	Chlewnia na rusztach z hydraulicznym systemem usuwania odchodów spod rusztów	17
2	Chlewnia na płytkiej ściółce z automatycznym systemem usuwania odchodów	23
3	Chlewnia na głębokiej ściółce	22
4	Tuczarnia bezściółkowa	16
5	Chlewnia do produkcji prosiąt ściółkowa (modernizacja budynku)	17
6	Urządzenia do zadawania pasz na mokro – dotyczy świń	8
7	Mokry system do zadawania pasz płynnych ze sterowaniem komputerowym – dotyczy świń	18
8	Automatyczny system do zadawania pasz suchych do koryt –	15

	dotyczy świń	
9	Automatyczny system do zadawania pasz suchych do karmników sterowany komputerem – dotyczy świń	18
10	Indywidualny system zadawania pasz – dotyczy świń	18
11	Obora płytka wolnostanowiskowa (maty) z automatycznym systemem usuwania odchodów	17
12	Obora płytka wolnostanowiskowa (ściółka) z automatycznym systemem usuwania odchodów	23
13	Obora na głębokiej ściółce wolnostanowiskowa	22
14	Obora uwięziowa, bezściółkowa lub ściółkowa (modernizacja budynku)	16
15	Obora wolnostanowiskowa boksowa bezściółkowa na rusztach	17
16	Zestaw wentylatorów ze sterowaniem dla dojarni	26
17	System wykrywania rui u krów	8
18	Dojarka przewodowa	8
19	Zbiornik-chłodnia do mleka z odzyskiem ciepła	21
20	Płytowy wymiennik ciepła podczas chłodzenia mleka	14
21	System odzysku wody od mycia urządzeń udojowych	13
22	Bukaciarnia boksowa na rusztach z automatycznym systemem usuwania odchodów spod rusztów	17
23	Bukaciarnia stanowiskowa na płytkiej ściółce z mechanicznym systemem usuwania odchodów na korytarzu gnojowo-spacerowym	23
24	Bukaciarnia na głębokiej ściółce	22
25	Cielętnik bezściółkowy (modernizacja budynku)	16
26	Cielętnik ściółkowy (modernizacja budynku)	17
27	Bukaciarnia stanowiskowa z matami, z mechanicznym	17

	systemem usuwania odchodów	
28	Bukaciarnia boksowa na rusztach z automatycznym systemem usuwania odchodów spod rusztów	17
29	Bukaciarnia stanowiskowa na płytkiej ściółce z mechanicznym systemem usuwania odchodów na korytarzu gnojowo-spacerowym	23
30	Silos na pasze treściwe	11
31	Silos przejazdowy na kiszonkę jednokomorowy (wielokomorowy)	10
32	Przenośnik do usuwania obornika słomiastego z formowaniem przyzmy obornika od spodu (słoma krótko cięta)	25
33	Przenośnik do usuwania odchodów w kanałach otwartych na płytę gnojową	19
34	Przenośnik do usuwania gnojowicy spod rusztów	19
35	Pompa-mieszadło do gnojowicy dostosowana do zbiorników zamkniętych	16
36	Pompa do gnojowicy lub gnojówki dostosowana do zbiorników zamkniętych	15
37	Pompa-mikser do gnojowicy dostosowana do zbiorników zamkniętych	15
38	Zestaw pompowo-transportowy do napełniania i opróżniania zbiornika na gnojowicę	24
39	System odzysku ciepła z obornika i gnojowicy	20
40	Zbiornik na gnojowicę zamknięty	26
41	Zbiornik na gnojówkę zamknięty	13
42	Płyta gnojowa z murkami bocznymi i zbiornikiem na gnojówkę zamkniętym	25
43	Płyta gnojowa z murkami bocznymi i zbiornikiem na gnojówkę z kontrolą szczelności	25
44	Separator gnojowicy do odzysku ściółki	23
45	Separator gnojowicy z komorą magazynującą	29

46	Robot do czyszczenia rusztów	24
47	System wentylacji nawiewno-wywiewnej sterowany komputerem z zastosowaniem filtrów powietrza	25
48	Zestaw wentylatorów ze sterowaniem automatycznym lub zestaw wentylatorów ze sterowaniem dla obory oraz systemem filtrów powietrza	25
49	Panele dachowych ogniw fotowoltaicznych – dotyczy budynków inwentarskich	18
50	Pompa ciepła – dotyczy budynków inwentarskich	18
51	System odzysku ciepła wydalanego z budynku – dotyczy budynków inwentarskich	41
52	Zastosowanie przeszkleń kalenicowych i dachowych oraz zastosowanie oświetlenia ledowego – dotyczy budynków inwentarskich	15
53	Komputer wraz z programem lub program – do zarządzania gospodarstwem lub stadem	14
II. Urządzenia wraz z oprogramowaniem wspierające proces podejmowania decyzji oraz prowadzenie gospodarstwa rolnego:		
54	Urządzenia GPS pozwalające mapować pola	7
55	Komputery pokładowe sterujące precyzyjną dawką nawozów mineralnych, środków ochrony roślin (do rozsiewaczy nawozów, opryskiwaczy środków ochrony roślin)	9
56	Ręczne urządzenia do oznaczania zaopatrzenia roślin w azot	9
III. Opryskiwacze do stosowania środków ochrony roślin (maksymalnie 17 punktów):		
57	Opryskiwacze polowe (rękawowe) z pomocniczym strumieniem powietrza (PSP)	8
58	Opryskiwacze sadownicze osłonowe (tunelowe i reflektorowe)	10
59	Opryskiwacze sadownicze deflektorowe i wielogardzielowe (z kierowanym strumieniem powietrza)	8
60	Opryskiwacze rzędowe (w tym z PSP), pasowe i osłonowe stosowane w uprawach polowych, warzywniczych,	8

	szkółkarskich lub na plantacjach owoców miękkich	
61	Dodatkowe punkty za opryskiwacz z wyposażeniem w:	
	1) urządzenia sterujące automatycznie precyzyjną dawką środków ochrony roślin w zależności od prędkości jazdy	6
	2) komputerowy (elektroniczny) system automatycznego sterowania dawką oraz sekcjami lub rozpylaczami z wykorzystaniem sygnału GPS	12
	3) zdalnie wyłączane sekcje lub rozpylacze	6
	4) głowice wielorozpylaczowe	6
	5) dodatkowy zbiornik na wodę do mycia opryskiwacza lub odrębny zestaw do płukania i mycia opryskiwacza na polu	3
	IV. Rolnicze stacje meteo wraz z oprogramowaniem do prognozowania występowania chorób lub szkodników	9
	V. Maszyny do stosowania nawozów mineralnych:	
62	2-tarczowe rozsiewacze nawozów sterujące precyzyjną dawką nawozów mineralnych proporcjonalnie do prędkości jazdy	7
63	2-tarczowe rozsiewacze nawozów z kontrolowanym promieniem rozrzutu (np. system siewu granicznego)	7
	VI. Urządzenia do przechowywania i stosowania nawozów naturalnych:	
64	Kompostowniki	5
65	Wozy asenizacyjne z aplikatorami gnojowicy typu lub wyłącznie aplikatory typu:	
	1) węże wleczone	4
	2) doglebowe redlicowe	8
	3) doglebowe talerzowe	8
	4) stopkowe, łyżwowe	5
66	Rozrzutniki obornika i kompostu:	
	1) z adapterem pionowym 2 lub 4-walcowym	6
	2) z adapterem rozdrabniającym poziomym i tarczami rozrzucającymi	8

67	Dodatkowe punkty za wyposażanie rozrzutników w:	
	1) zasuwę (gródź) skrzyni ładunkowej umieszczoną przed adapterami rozrzucającymi	2
	2) deflektory (klapy, osłony) kierunku rozrzutu obornika	2
68	Aeratory do produkcji kompostu z obornika i masy organicznej	5
VII. Maszyny do uprawy gleby:		
69	Pługi/kultywatory dłutowe, grubery	8
70	Głębosze	8
71	Zestawy do uprawy i siewu bezpośredniego (bezorkowa uprawa gleby), w tym zestawy z nawożeniem pasowym	13
72	Brony talerzowe do szybkiego wymieszania obornika z glebą (przykrywania obornika na polu)	8
73	Chwastownik, brona chwastownik	10
74	Mulczery przygotowujące mulcz ze słomy oraz z roślin uprawianych jako śródplony i międzyplony	6
75	Siewniki do poplonów i agregaty uprawowo-siewne z siewnikiem do poplonów	8
76	Pielniki do upraw szerokorzędowych	10
77	Pielniki szczotkowe	10
78	Pielniki boczne do sadów	10
79	Urządzenia do rozkładania włókna, folii i słomy	9
VIII. Maszyny i urządzenia ograniczające skażenia w ośrodku gospodarczym:		
80	Stanowiska do mycia i płukania sprzętu w tym stanowiska typu biobed	8
81	Zbiornikowe systemy bioremediacji (neutralizacji)	8
82	Oczyszczalnie ścieków na potrzeby prowadzonej działalności rolniczej	8
83	Piece na biomasę na potrzeby prowadzonej działalności rolniczej	10

84	Urządzenia do pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii na potrzeby prowadzonej działalności rolniczej:	
	1) panele słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne – nie dotyczy budynków inwentarskich; małe elektrownie wiatrowe o mocy do 40 kW	15
	2) pompy ciepła – nie dotyczy budynków inwentarskich	12
IX. Instalacje do mikronawodnień oraz pozyskiwania wody deszczowej:		
85	Instalacje do pozyskiwania i zagospodarowania wody deszczowej	8
86	Instalacje nawadniające minizraszaczowe	7
87	Instalacje nawadniające minizraszaczowe z nawożeniem	10
88	Instalacje nawadniające kropłowe	9
89	Instalacje nawadniające kropłowe z nawożeniem	14
X. Inwestycje budowlane:		
90	Wymiana eternitowych pokryć dachowych budynków gospodarczych, zakup blachy	5
91	Termomodernizacja budynków służących do produkcji rolnej	7
XI. Urządzenia służące do uprawy, pielęgnacji i zbioru z trwałych użytków zielonych:		
92	Pługi łąkowe	5
93	Glebogryzarki	5
94	Wały i włóki łąkowe	5
95	Grodzenie pastwisk	5
96	Beczkozozy z poidłami do pojenia zwierząt w chowie pastwiskowym	5
XII. Urządzenia do konserwacji i magazynowania pasz objętościowych z runi łąkowej (silosy, płyty betonowe):		
97	Silosy płaskie (płyty betonowe)	10
98	Wiaty (zadaszenia) i magazyny do przechowywania siana luzem lub w balotach	5
99	Suszarnie podłogowe i tunelowe do siana	5

XIII. Zakładanie sadów i plantacji krzewów owocowych:		
100	Zakup sadzonek – sady i plantacje krzewów owocowych	10
101	Zakup sadzonek – ekologiczne sady i plantacje krzewów owocowych	15

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 349), zgodnie z którym minister właściwy do spraw rolnictwa został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków lub trybu przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy w ramach poszczególnych działań, poddziałań lub typów operacji objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwanego dalej „programem”, a także przestrzennego zasięgu wdrażania tych działań oraz poddziałań.

Kierunek wsparcia udzielanego na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” objętego programem wynika z wynegocjowanego z Komisją Europejską programu. Pomoc na operacje tego typu będzie udzielana na terenie całego kraju.

Projektowane rozporządzenie ma na celu określenie:

- 1) formy i trybu składania wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność,
- 2) szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność,
- 3) kryteriów wyboru operacji, o których mowa w art. 49 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1305/2013”,
- 4) przypadków, w których następcy prawnemu beneficjenta jest przyznawana pomoc oraz warunki i tryb przyznania tej pomocy

– mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji programu, specyfikę operacji typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” oraz odpowiednie ukierunkowanie pomocy.

Co do zasady zakres podmiotowy wsparcia przewidzianego na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” został określony w przepisach rozporządzenia nr 1305/2013. Ponadto, zgodnie z przepisami rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 18), w opisie każdego z działań lub poddziałań, zamieszczonym w programie, który w świetle krajowych przepisów ma charakter dokumentu rządowego, musi być wskazany katalog uprawnionych beneficjentów.

Mając na uwadze powyższe, w przepisach projektowanego rozporządzenia odzwierciedlenie znalazły również wynikające z programu, pozostające w zgodności z przepisami UE, podmiotowe kryteria przyznania pomocy, co ma na celu umocowanie tych kryteriów na gruncie prawa. Regulacje przewidziane w § 2–7 projektowanego rozporządzenia stanowią doprecyzowanie w świetle krajowych przepisów prawa wymogów określonych w art. 19 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1305/2013. Odzwierciedlone w przepisach ww. paragrafów warunki były przedmiotem szczegółowych negocjacji z Komisją Europejską w trakcie konsultacji projektu programu.

W § 2 projektowanego rozporządzenia określa się podstawowy katalog warunków przyznania pomocy, zarówno podmiotowych, odnoszących się do osoby ubiegającej się o pomoc (posiadanie gospodarstwa, podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników itp.), jak i przedmiotowych, dotyczących gospodarstwa (minimalna powierzchnia użytków rolnych, wielkość ekonomiczna oraz biznesplan dotyczący restrukturyzacji gospodarstwa). W tym przepisie proponuje się także zawrzeć definicję gospodarstwa rolnego oraz działalności rolniczej, stanowiącej o zakresie wsparcia w ramach przedmiotowego poddziałania.

W § 3 projektu rozporządzenia doprecyzowano wymogi w zakresie zawartości biznesplanu oraz warunków, na jakich biznesplan może zostać przyjęty przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a tym samym warunków, na jakich może być przyznana pomoc.

W § 4 i 5 projektowanego rozporządzenia proponuje się szczegółowe regulacje dotyczące podstawowych warunków przyznania pomocy określonych w § 2. W § 4

doprecyzowano, na jakie operacje przyznawana będzie pomoc, natomiast w § 5 ust. 1 określono wysokość premii wypłacanej na restrukturyzację małych gospodarstw, wskazując, że premię wypłaca się w dwóch ratach, łącznie w kwocie nie wyższej niż 15 tys. euro, która to kwota jest kwotą maksymalną określoną w załączniku nr II do rozporządzenia nr 1305/2013. W § 5 ust. 2 określono, że premię w ramach tego instrumentu wsparcia przyznaje się tylko raz na beneficjenta i na gospodarstwo, co oznacza, że w okresie wdrażania programu beneficjent może otrzymać jedną premię na restrukturyzację swojego gospodarstwa, jak również na gospodarstwo, określone w projektowanym rozporządzeniu jako gospodarstwo rolne w rozumieniu Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych równej co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie może być przyznana więcej niż jedna premia. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy pomoc została przyznana, jednak stwierdzono wygaśnięcie decyzji o przyznaniu pomocy lub została ona uchylona.

W § 6 określono sposób ustalania wielkości ekonomicznej gospodarstwa, która będzie wyliczana w celu ustalenia wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa, docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa oraz wielkości ekonomicznej gospodarstwa w okresie po zrealizowaniu biznesplanu. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa będzie ustalana na podstawie całkowitej rocznej standardowej produkcji gospodarstwa wyrażonej w euro. Natomiast całkowita roczna standardowa produkcja gospodarstwa jest ustalana na podstawie współczynników standardowej produkcji obliczonych zgodnie z metodologią Unii Europejskiej zawartą w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1242/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiającym wspólnotową typologię gospodarstw rolnych (Dz. Urz. UE L 335 z 13.12.2008, str. 3, z późn. zm.).

W związku z tym, że wielkość ekonomiczna gospodarstwa będzie obliczana na podstawie całkowitej rocznej standardowej produkcji gospodarstwa, tj. powierzchni upraw lub liczby zwierząt, za pomocą specjalnego kalkulatora, stanowiącego część integralną wzoru biznesplanu, przeliczanie euro na zł lub odwrotnie nie będzie konieczne.

W § 7 projektu rozporządzenia określono warunki, na jakich pomoc przyznaje się małżonkom, ustalając, że pomoc może być przyznana tylko jednemu z nich, w przypadku gdy oboje spełniają warunki do jej przyznania.

Regulacje przewidziane w § 8 projektu rozporządzenia, dotyczące procedury ogłaszania naborów wniosków w ramach poddziałania, stanowią dopełnienie zaleceń Komisji Europejskiej, które znalazły odzwierciedlenie również w założeniach programu, określających działania mające na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, zgodnie z art. 27 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320). Ponadto, zgodnie z art. 62 rozporządzenia nr 1305/2013, instytucja zarządzająca i agencja płatnicza są zobowiązane do przeprowadzania oceny ex-ante możliwości weryfikacji i kontroli działań, które mają być ujęte w programie rozwoju obszarów wiejskich. Ocenę ex-ante przeprowadzono zgodnie z wytycznymi KE, a jej wyniki uwzględniono w programie. Jednym z ryzyk zidentyfikowanych w trakcie przeprowadzania oceny jest trudność w przeprowadzaniu czynności kontrolnych, w szczególności w przypadku, gdy termin składania wniosków będzie uniemożliwiał potwierdzenie struktury upraw w danym gospodarstwie – w czasie wymaganym do obsłużenia wniosku. W związku z tym w programie określono działanie łagodzące, polegające na ogłaszaniu naborów wniosków w terminach pozwalających na przeprowadzenie wizytacji w okresie wegetacji roślin, w celu potwierdzenia deklarowanej wielkości ekonomicznej gospodarstwa. Z tego względu w projekcie rozporządzenia proponuje się, aby nabory wniosków rozpoczynały się w pierwszym kwartale roku kalendarzowego, co pozwoli na zaplanowanie i przeprowadzenie kontroli w określonym zakresie.

Mając na względzie, że pomoc jest przyznawana określonym podmiotom na ich wniosek, powinien on zawierać wszelkie niezbędne informacje stanowiąc podstawę weryfikacji spełnienia kryteriów przyznania tej pomocy określonych w przepisach prawa. Szczegółowe informacje niezbędne do przedstawienia we wniosku o przyznanie pomocy, których zakres zależy wprost od warunków przyznania pomocy na przedmiotowy typ operacji, zostały przewidziane w § 10 projektowanego rozporządzenia.

Z kolei w § 11 projektowanego rozporządzenia, określony został katalog niezbędnych dokumentów potwierdzających spełnienie warunków przyznania pomocy określonych w projektowanym rozporządzeniu oraz odzwierciedlonych w informacjach zawartych we wniosku o przyznanie pomocy.

Regulacje zaprojektowane w § 12 stanowią dopełnienie wymogu Komisji Europejskiej określonego wprost w art. 49 rozporządzenia nr 1305/2013, zgodnie z którym instytucja zarządzająca programem określa kryteria wyboru operacji. Celem określonych w projektowanej regulacji kryteriów wyboru jest zapewnienie równego traktowania wnioskodawców, lepszego wykorzystania zasobów finansowych i ukierunkowanie środków finansowych zgodnie z priorytetami unijnymi w zakresie rozwoju obszarów wiejskich. Przy określaniu i stosowaniu kryteriów wyboru uwzględniona została zasada proporcjonalności w odniesieniu do wielkości operacji. Kryteria wyboru zostały przyjęte przez Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w drodze uchwały nr 13 z dnia 10 kwietnia 2015 r. Mając na względzie, że pomoc przysługuje w kolejności ustalonej na podstawie kryteriów wyboru, dopełnienie § 12 stanowi § 13, w którym określony został tryb ustalania kolejności operacji według sumy punktów przyznanych na podstawie poszczególnych kryteriów wyboru.

Zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, pomoc w ramach tego działania jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej oraz wypłacana na podstawie tej decyzji. Decyzja będzie wydawana z zastrzeżeniem dopełnienia przez beneficjenta określonych warunków. Dopełnienie ww. warunków oraz złożenie wniosku o płatność będzie warunkiem wypłaty pierwszej raty pomocy. Natomiast wypłata drugiej raty pomocy będzie uzależniona od prawidłowej realizacji biznesplanu i złożenia drugiego wniosku o płatność.

Do postępowań w sprawach przyznania pomocy prowadzonych przez agencję płatniczą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów wskazanych w ww. ustawie i niniejszym projekcie rozporządzenia. Konieczne jest zatem przyjęcie szczegółowych regulacji dotyczących wzajemnych relacji wnioskodawcy lub beneficjenta działania oraz agencji płatniczej, trybu postępowania przy przyznawaniu pomocy

i trybu jej wypłaty na poszczególnych etapach realizacji operacji. Rozwiązania w tym zakresie zostały ujęte w § 15–25 projektowanego rozporządzenia.

W § 20 oraz § 22 projektowanego rozporządzenia określono sankcje z tytułu niespełnienia przez beneficjenta zobowiązań z tytułu przyznanej pomocy. Wyznaczając wysokość zwrotów pomocy w przypadku niezrealizowania poszczególnych zobowiązań uwzględniono zasadę proporcjonalności.

W § 23 projektowanego rozporządzenia określono warunki, na jakich Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wyraża zgodę na zmianę założeń biznesplanu realizowanego przez beneficjenta.

W § 24 projektowanego rozporządzenia określono, iż w poddziałaniu nie dopuszcza się możliwości wstąpienia do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy przez następcę prawnego wnioskodawcy albo nabywcę gospodarstwa lub jego części ani przejmującego posiadanie gospodarstwa lub jego części; nie przewiduje się również możliwości przyznania pomocy nabywcy gospodarstwa beneficjenta lub jego części ani przejmującemu posiadanie gospodarstwa lub jego części z wyjątkiem śmierci beneficjenta, co doprecyzowano w § 25.

W § 26 projektowanego rozporządzenia zawarto przepisy przejściowe dotyczące pierwszego roku wdrażania programu, który obejmuje lata 2014–2020. Pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach tego instrumentu wsparcia planuje się przeprowadzić w 2015 r. Rozpoczęcie terminu składania wniosków w trzecim kwartale roku powinno umożliwić przeprowadzenie kontroli dla zweryfikowania kryteriów dostępu i kryteriów wyboru, niezbędnych na etapie przyznania pomocy.

Określony zakres i tryb przyznawania i wypłaty pomocy podmiotom uprawnionym, w szczególności sposób postępowania z wnioskiem o przyznanie pomocy oraz wypłaty tej pomocy, z uwzględnieniem terminów oraz zasad rozliczania operacji mają na celu wprowadzenie do systemu prawnego szczegółowych regulacji w obszarze przedmiotowego działania, objętego programem oraz zapewnienie sprawnego wdrożenia tego działania.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie ma na celu wdrożenie przepisów Unii Europejskiej, w związku z tym projekt nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady

Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia wraz z wszelkimi dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

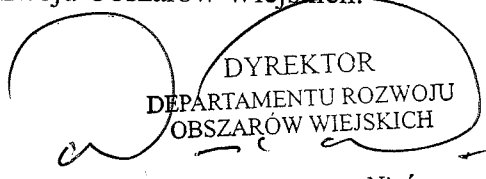
Z uwagi na to, że określenie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” objętego programem, jest niezbędne z punktu widzenia osób oczekujących na rozpoczęcie realizacji tego poddziałania, wejście w życie projektowanego rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia nie będzie stało w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego. Jednocześnie, wnioskodawcy będą mieli wystarczająco dużo czasu na zapoznanie się z zasadami ubiegania się o wsparcie oraz przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej, jako że w świetle § 8 projektowanego rozporządzenia, ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy będzie publikowane nie później niż 30 dni przed dniem planowanego rozpoczęcia terminu składania wniosków; nie później niż w tym dniu Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udostępni niezbędne formularze i wzory. Ponadto, informacje o możliwości i projektowanych zasadach uzyskania pomocy są rozpowszechniane przez właściwe organy i instytucje, a potencjalni wnioskodawcy od dłuższego czasu oczekują na rozpoczęcie realizacji działania i możliwość składania wniosków.

W związku z powyższym, za wejściem w życie projektowanego rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia przemawia także ważny interes państwa, który w demokratycznym państwie przejawia się m.in. poprzez ważny interes jego obywateli. Niezwłoczne wprowadzenie oczekiwanych przez wnioskodawców regulacji leży zatem w interesie państwa.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

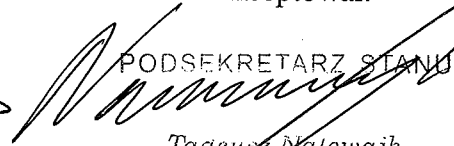
Skorska
Olak

Opracowano w Departamencie
Rozwoju Obszarów Wiejskich:

DYREKTOR
DEPARTAMENTU ROZWOJU
OBSZARÓW WIEJSKICH

dr inż. Dariusz Nieć

Akceptował:

PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nalewajk

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Tadeusz Nalewajk – Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dariusz Nieć - Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW (22 623 18 42)</p>	<p>Data sporządzenia 20.04.2015 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wykonanie upoważnienia ustawowego (art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 349), przy uwzględnieniu warunków wynikających z przepisów prawa unijnego, w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Określenie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Projektowane przepisy odzwierciedlają warunki określone w przepisach prawa UE.

Wsparcie ukierunkowano m.in. na podstawie:

- 1) oceny ex-ante Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,
- 2) Ekspertyzy pt. Koncepcja ukierunkowania wsparcia gospodarstw rolnych w perspektywie lat 2014–2020 (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej),
- 3) Ekspertyzy pt. Koncepcja ukierunkowania wsparcia gospodarstw rolnych w perspektywie lat 2014–2020 (pod kierunkiem prof. dr hab. Walentego Poczty),
- 4) Ekspertyzy „Realizacja celów przekrojowych – środowisko, przeciwdziałanie zmianom klimatu, przystosowanie się do zmian klimatu – w ramach działań inwestycyjnych Programu Rozwoju Obszarów

Wiejskich na lata 2014–2020” (Instytut Technologiczno-Przyrodniczy).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Stanowienie przez pozostałe kraje członkowskie UE wewnętrznych przepisów prawa na podstawie przepisów prawa unijnego, w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/, trwa równoległe do procesu prowadzonego w Polsce. Polska jako jeden z pierwszych krajów członkowskich UE przekazała projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich do Komisji Europejskiej. Dlatego nie jest możliwe na tym etapie wskazanie, w jaki sposób ogólne warunki wsparcia, określone w przepisach UE, zostały przełożone na rozwiązania szczegółowe w innych krajach UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rolnicy posiadający małe gospodarstwa rolne tzn. gospodarstwa o wielkości ekonomicznej mniejszej niż 10 tys. euro.	58860 do 2023 r.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020	Uzyskają możliwość otrzymania wsparcia finansowego na cele związane z restrukturyzacją gospodarstwa rolnego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji publicznych. Termin planowanych konsultacji czerwiec 2015 r.

Projekt rozporządzenia zostanie uzgodniony z następującymi organizacjami społecznymi:
 Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
 Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
 Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
 Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
 Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,
 Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”,
 Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
 Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
 Federacją Związków Pracodawców - Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
 Związkiem Młodzieży Wiejskiej,
 Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników,
 Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych,
 Krajową Radą Izb Rolniczych,
 Krajową Izbą Gospodarczą, Komitetem Rolnictwa i Obrotu Rolnego,
 Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”,
 Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
 Forum Związków Zawodowych,
 Konfederacją Lewiatan,
 Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej,
 Związkiem Rzemiosła Polskiego,
 Business Centre Club,
 Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
 Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,

Krajową Radą Spółdzielczą,
Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
Polską Izbą Technologii i Wyrobów Naturalnych,
Związkiem Zawodowym Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu.
Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza,
Krajową Federacją Producentów Zbóż,
Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
Polskim Związkiem Producentów Roślin Zbożowych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Budżet na realizację operacji typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” wynosi 882 980 666 euro środków publicznych ogółem (w tym 561 825 645 euro ze środków EFRROW). Płatności w ramach ww. typu operacji finansowane będą ze środków corocznie planowanych w ustawach budżetowych na realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	nie dotyczy
--	-------------

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian								
W ujęciu pieniężnym	duże przedsiębiorstwa							

(w mln zł, ceny stałe z r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężny m	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia może wpłynąć na rozwój działalności rolniczej w Polsce. Podstawowym celem działania jest zwiększenie wielkości ekonomicznej małych gospodarstw do poziomu powyżej 10 tys. euro, dzięki czemu nastąpi poprawa ich konkurencyjności i zwiększenie rentowności.							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z rozporządzenia								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
Komentarz: Projekt rozporządzenia nie przewiduje wprowadzenia obciążeń regulacyjnych wykraczających poza wymagane przepisami UE.								
9. Wpływ na rynek pracy								
Wejście w życie projektowanego rozporządzenia może obniżyć stopę bezrobocia wśród mieszkańców obszarów wiejskich.								
10. Wpływ na pozostałe obszary								

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Osoby ubiegające się o premię na restrukturyzację gospodarstwa obowiązkowo przedstawiają w biznesplanie założenia dotyczące zrównoważenia środowiskowego oraz efektywnego gospodarowania zasobami. Ponadto, wybór operacji będzie następował w oparciu o system kryteriów wyboru, wśród których znaczącą wagę punktową ma wpływ na realizację celu przekrojowego w zakresie ochrony środowiska i klimatu. Dlatego wejście w życie rozporządzenia wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów rozporządzenia oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Monitorowanie i ocena efektów wdrażania Programu, w tym przedmiotowego działania, będzie realizowana poprzez określone w PROW 2014–2020 wskaźniki produktu i rezultatu. Ewaluacja prowadzona będzie zgodnie z zawartym w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 Planem Ewaluacji.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
-		

